

REALITĂȚEA

(SAU LUCRURILE AȘA CUM LE VEDEM CU OCHII)

ILUSTRATĂ

Abonamente: 3 luni Lei 70
 6 luni / jumătate de an Lei 130

Editor și Redactor: J. B. Sima
Apare totdeauna Duminică

Redacția și Administrația:
Cluj, Str. Regina Maria 86.

PRIMUL REGE AL ROMÂNIEI ÎNTREGITE

FERDINAND I.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

REALITATEA

FOAIE SĂPTĂMĂNALĂ ILUSTRATĂ

REDACTIA și ADMINISTRATIA
Cluj—str. Regina Maria Nr. 36—Cluj

PREȚUL ABONAMENTULUI:

Pe un an întreg Lei 250
Pe o jumătate de an „ 130
Pe trei luni „ 70

PENTRU STRĂINĂTATE

Pentru America \$2
Jugoslavia și Cehoslovacia . Lei 300

Editor și Redactor: J. B. SIMA

DUREREA ȚĂRII

Făuritorul României mari, Regele democrat la a cărui voință s'au înfăptuit cele mai mari reforme sociale, Ferdinand I, odihnește la Curtea de Argeș. Ostași, orașeni și țărani îl plâng de-o potrivă. Ostașii pentru că au pierdut un mare căpitan ce le era un exemplu viu de abnegațiune și patriotism; orașenii intelectuali pentru că au pierdut pe cel mai bun român, care și-a jertfit cele mai invincibile sentimente personale pentru binele țării și al neamului; țărani pentru că au pierdut pe Cel ce i-a dus la glorie și i-a înstărit.

Scurta și glorioasă domnie a Regelui Ferdinand I, va rămâne în istoria noastră ca îndreptar și luminoasă pildă pentru urmași.

Suferințele Regelui Ferdinand I, într'un an de chinuitoare boală, au înmărmurit pe oamenii de știință cu organismul său de fier, după cum suferințele sentimentale în timpul cumplitei cutropiri dușmane, — când ne grămădiserăm pe-o palmă de pământ și-n Iasul durerilor, — au fost cel mai înălțător exemplu de curaj, dragoste de neam și țară, demnitate și clasic sacrificiu.

Regele Ferdinand I și-a smuls eroic din inimă sentimentele care stăpănesc pe omul slab, și păstrând cu sfințenie înaltele, virtuți, ne-a fost conducător viteaz la războiu, părinte iubitor în vremuri de restriște călăuză înțeleaptă în vremuri de prefaceri și cel dintâiu la sacrificiu.

Toată suflarea românească își pleacă smerit genunchii la mormântul marelui Rege și-n durerea năvalnică ce strânge inimile înlăcrimate, avem o singură mângăere: pilda vieții Lui va fi deapururi neuitată, căci istoria va purta în pagini strălucitoare numele Lui, care va fi un indemn pentru toate generațiile ce vor veni.

Cu cât ne vom depărta în viitor figura Regelui Ferdinand I, va răsări mai uriașă, sacrificiile Lui mai mărețe și dragostea pentru țară și poporul românesc nemărginite.

În durerea care ne copleșește avem de făcut o rugăciune către Dumnezeu neamului nostru: să călăuzească înțelepciunea micului Rege Mihai I, pentru a-L face un vrednic urmaș al Marelui Rege Ferdinand I.

BULETIN SĂPTĂMĂNAL

O SĂPTĂMÂNĂ de jale și de doliu.

Țara a pierdut pe primul Rege al tuturor românilor. Pierderea a fost cu atât mai mare și mai dureroasă, cu cât urmașul la tron e încă copil plâpând.

Până când Noul nostru Rege, M. S. Mihai I al României, va implini 18 ani, adică vreme de 12 ani, conform cu hotărârile luate în Ianuarie 1926, în fruntea țării vor fi A. S. Principele Nicolae, d. Gh. Buzdugan și Sanctitatea Sa Patriarhul României, alcătuind împreună Regența.

Regența imediat după moartea Regelui, a depus jurământul de credință în Parlament.

D. Ionel Brătianu a înaintat imediat dimisia cabinetului, dar Regența, ținând seamă de scrisoarea pe care defunctul Suvran a scris-o pe patul de moarte, și prin care își exprima încredere în guvernul Brătianu, a respins această demisiune. Guvernul Brătianu continuă deci să guverneze țara, după ce parlamentul a fost legal constituit, prin validările alegerilor, făcute în primele zile după deschiderea corpurilor legiuitoare.

LA înmormântarea Regelui a participat întreaga suflare românească.

O clipă în durerea care a izbit țara, toate neînțelegerile au fost uitate. Dar imediat după ce s'au terminat funeriile lupta între partide a reinceput.

Luni 25 Iulie Camera și Senatul au ținut ședințe solemne: pentru comemorarea Regelui Ferdinand I, eroul întregirii neamului; pentru mărturisirea credinței către Regele Mihai I, simbolul continuității spiritului monarhic; pentru a exprima încredere neclintită în viitorul României Mari.

Atât la Cameră cât și la Senat, spre a exprima aceste sen-

timente, au luat cuvântul reprezentanții partidelor în actualul Parlament. Dacă toți s'au mărginit în a arăta în cuvinte calde comunitatea de credințe și simțiri, în aceste momente grele pentru țară, Iuliu Maniu a socotit necesar să reamintească Regenței, după ce a relevat cu înduioșare cât de grea e pierderea pe care țara a încercat-o moartea Regelui Ferdinand, că poporul român așteaptă intronizarea legalității și dizolvarea actualului Parlament. Această declarațiune a produs multă nemulțumire atât d-lui Brătianu cât și înfregului Guvern și a determinat pe cât se pare o schimbare politică.

Într'adevăr de unde se părea că o înțelegere între partidul Național-țărănesc și partidul Liberal va putea fi totuși înfăptuită, acum nu mai sunt posibile nici un fel de tratative între aceste două partide și d-l Brătianu și-a îndreptat prietenia din nou către General Averescu, care, la Senat, a făcut o declarație de loialitate, desmițând astfel zvonuri neîntemeiate.

S-ar putea crede că partidul poporului, care nu are în Parlament decât un singur reprezentant, șeful acestui partid, senator de drept, să fie totuși, împotriva manifestării populare, desemnat ca al doilea partid de guvernământ?

D-l Iuliu Maniu a dovedit că știe să fie neclintit în păreri sale.

REGENȚA intrând în funcțiune, s'a adresat țării printr'o proclamație prin care făgăduiește: „Să vegheze la aplicarea credincioasă a Constituției și a legilor țării, pentru ca în temelii lor așezămintele noastre să se poată dezvolta și să poată propăși nestânjenite.“ De sigur că această făgăduială este menită să umple de mulțumire inimile românilor.

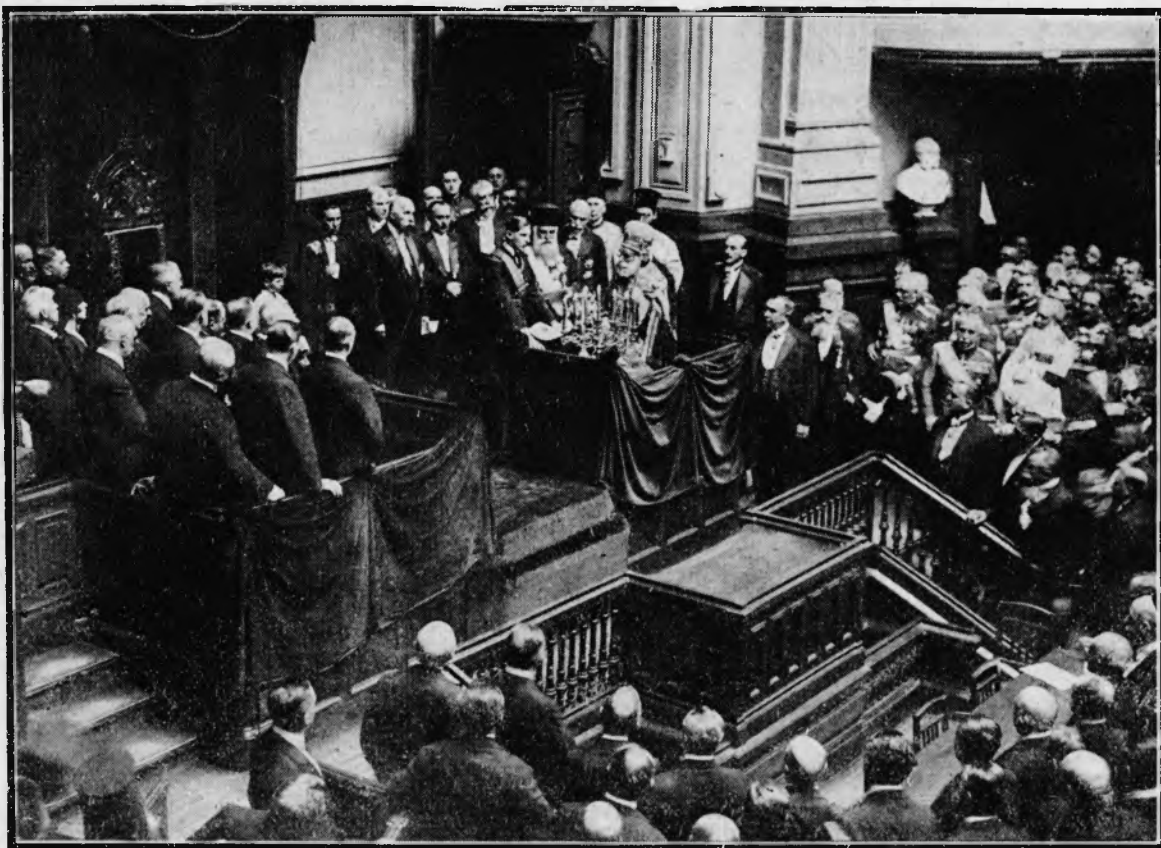

EBORURILE REGULATE DEASUFRA OCEANULUI „Neptun“ zeul mărilor, conducătorul corăbiilor pe apă pare sortit să ajungă un moșneag demodat, de care nimeni nu va mai ține seama.

ANGLIA ȘI FRANȚA SE ÎNTELEG Armonia între aliați e perfectă, când cei doi maestri sunt la unison

Regența în fața Parlamentului

REGENȚA DEPUNE JURĂMÂNTUL ÎN FAȚA ADUNĂRII NAȚIONALE

Dialoguri în Parlament

Intre Maniu și Titulescu

După ședința de ieri, în culoarele Camerei, d. N. Titulescu, ministru de externe, întâlnindu-l pe d. Maniu, i-a spus:

— „Regret cele petrecute căci imi zădărnicești acțiunea mea.“

— „Prin ce? a răspuns d. Maniu. Prin declarația de recunoaștere a ordinii legale instituite?“

— „Nu. Prin partea finală a declarației.“

— „Nu știam, a ripostat din nou d. Maniu, că acțiunea d-tale presupune negreșit domnia bunului plac și este incompatibilă cu intronizarea legalității.“

Intre Brătianu și Averescu

Senatul a început să ovaționeze. D. Brătianu s'a dus la tribună și a strâns mâna d-lui Averescu spunându-i că-l felicită.

Cei din apropierea acestei scene, spun că d. Averescu ar fi șoptit atunci primului ministru:

— „D-le Brătianu să trăești, și să guvernezi, și să dominezi situația. Iți urez însă să nu judeci oamenii după zvonuri.“

Intre Mihalache și dr. Lupu

D. Ion Mihalache: „Este desigur spectacolul acesta că cei cari nu erau mulțumiți că nu suntem destul la stânga, acum au trecut la extrema dreaptă.“

Primul Rege al tuturor Românilor

Dela naștere până la mormânt

Obârșia familiei Regelui Ferdinand I trebuie căutată la izvoarele Dunării, înspre Rinul de sus. E o familie veche, care se pomenește încă de prin veacul al XI-lea, familia Hohenzolern. Regele Ferdinand este cel de al doilea fiu al Prințului Leopold și al infantei Antonia de Braganca, și s'a născut la 24 August 1865.

altă fiică a Rinului. Prințesa Elisabetha de Wied, coboritoare din casa de Orange, și înrudită și cu dinastia rusească.

Infanta Antonia de Braganca, prințesa Antoinette cum o numiau germanii după căsătorie, era înzestrată cu o deosebită îndemânare în pictură și un martor ocular spune că iubirea ei pentru flori și gustul ei

de moralitate și tinerii prinți fură crescuți cu cea mai mare severitate, cum de altfel și bătrânul Carol Anton, bunicul lor, fusese un om aspru, cărmuindu-și familia cu mână de fier."

Tânărul prinț Ferdinand, urmă mai întâi învățături, în casă, cu Groebels, care mai târziu a fost director de Muzeu. Când a crescut mai mare, viitorul nostru Rege, a mers, ca fiul oricărui cetățean, la gimnaziul din Dusseldorf, frumosul oraș german, atât de plin de amintiri napoleoniene și de influențe latine, și care adăpostise, în timpurile din urmă, o întreagă școală de pictură.

„După cinci ani de studii gimnaziale, făcute în bune condiții, care dădură bazele solide ale unei culturi generale, necesare oricărui domitor modern, prințul Ferdinand intră în viața publică la 1885, ca ofițer în garda prusiană, spre a trece îndată la școala militară din Cassell. După doi ani de practică la Regiment, făcu studii universitare la Turingen și la Lipsca (1887), ascultând pe profesorii de istorie, dreptul ginților și dreptul roman, de economie politică și finanțe.

Intre acei care au avut influență asupra lui se pot însemna: Schonberg, de economie politică, spirit democratic, von Martiz, de drept administrativ, Cugler, istoricul cruciatelor, Romelin, de statistică, Wach, de drept penal, Friedbergh, de drept canonic, istoricul de școală veche Maurenbrecher și celebrul filozof Wundt. În acest orizont și-a format Principele Ferdinand spiritul, în așa chip încât între dânsul și între românii a căror tradiție culturală e străină de egoismul național, să nu poată fi nicodată un antagonism, care împiedică fericita înțelegere în gânduri dintre un Suveran și un popor.

În toamna anului 1880, între Carol I și fratele său Leopold se încheie o înțelegere, actul din 12 Noembrie. Printr'o scrisoare, foarte frumoasă, Prințul Leopold declară că renunță, în ce privește persoana sa, la drepturile de succesiune care îi revenea, după constituția dela 1866 și că primește ca unu! din fii săi să se consacre misiunii căreia fratele său își închinase viața.

După 6 ani, când Principele Ferdinand își isprăvi studiile, făcute și în vederea misiunii care îl aștepta, succesiunea la tronul României fu hotărâtă, făcând din acest nepot moștenitorul lui Carol I.

Principele Leopold și al doilea fiu al său, veni în țară, în toamna anului 1886, pentru convenita solemnitate. După o petrecere de câteva săptămâni, în Castelul Peleş dela Sinaia, isprăvit de curând, ei asistau, la 1 Noembrie, în București, la ceremonia prin care Principele Leopold era numit proprietar al regimentului 3 de Infanterie, iar Principele Ferdinand era înscris ca sublocotenent în controalele acestui regiment. Regele Carol, cu prilejul acestei solemnități a spus, într'o cuvântare mișcătoare: „Aceasta este pentru el o cinste, de care sunt convins că va fi întotdeauna vrednic. Pentru noi este o bucurie și siguranță în viitor, ceea ce țara întreagă va simți, cum că el, ca membru al neamului meu, poate fi chemat într'o zi să păstreze opera mea, să urmeze tradițiilor mele." Cuvinte profetice pe cari întreaga viață a Regelui Ferdinand n'a făcut decât să le împlinească cu prisosință. Principele fu condus de unchiul său, la steagul regimentului și astfel se făcu legătura tramică între tânărul Prinț și acel tricolor, a cărui biruință trebuia s'o vadă peste treizeci de ani, ca Rege luptător, pe plaiurile desrobite ale Ardealului românesc. Mărturie contemporană arată cu câtă dragoste a fost salutat blondul sublocotenent timid, când în fruntea companiei sale, el trecu înaintea mulțimii imense, doritoare să vadă

pe acela, care era adus să prezideze dezvoltarea mai departe, pe calea dreptății, către cultură și fericire, a poporului românesc.

Prințul Ferdinand a plecat apoi îndărăt în Germania, spre a-și termina studiile. Cineva care l-a cunoscut bine și l-a iubit pentru calitățile sale îl zugrăvea astfel:

„Ca tânăr, se poate spune că însușirea caracteristică a prințului Ferdinand este o extremă modestie, amestecată cu o timiditate aproape chinătoare. Foarte curtenitor și politicos, se feria totdeauna de a jigni sentimentele cuiva și ceda terenul, chiar când cunoștea subiectul în discuție, mai bine decât cei cu cari

țară în Aprilie 1889, în timpul Ministerului Teodor Rosetti și primit, conform constituției, în rândul Senatorilor, prin decretul dela 18 Martie, a fost creat „moștenitor presuntiv al Coroanei" cu titlul de „Alteță Regală Principe al României."

Regele Carol, un om de neiertătoare muncă strictă, supuse pe moștenitorul tronului aceluiași norme cu pe oricare altul dintre ofițerii regimentului 3 de linie, a cărui sobră uniformă neagră, cu petițe roșii, o îmbrăcase: „dela 7 ore dimineața serviciul", aceasta era hotărârea care n'a fost călcată, dându-se exemplul din locul unde el nu

Tânărul principe Ferdinand, ca student la universitatea din Lipsca.

La 10 Maiu (stil vechiu) 1866, Carol de Hohenzolern-Sigmaringen, a fost chemat să dea României o dinastie, străină, lipsită de legături cu partidele de desbinare din țară, așa cum o doriseră de multă vreme, cugetătorii politici și luptătorii pentru viața națională unită.

artistic au avut mare înrăurire asupra copiilor. Acelaș, descrie astfel pe mama Regelui nostru: „O mare frumusețe în tinerețea ei, a rămas o catolică înfocată, petrecându-și ceasuri întregi, în fiecare zi, la biserică. Avea un minunat talent pentru pictură și broderie, gu-

Principele Ferdinand sublocotenent al regimentului 3. infanterie (1886).

Prințul Carol, fostul, Rege al României, acela căruia țara noastră îi datorește ridicarea ei, în rândul statelor civilizate, era fratele mai mic al Prințului Leopold.

În Noembrie 1869, Domnitorul Carol al României, s'a căsătorit cu o

stul ei era fără greș și odaia ei cuprindea din belșug frumoase lucruri vechi, ce-i veniau dela tatăl ei, Regele Portugaliei, care, ca toți Coburgii, era un mare cărturar și iubitor de artă.

„Era foarte severă în vederile ei

Principele Ferdinand ca ofițer în batalionul I de vânători.

discuta.

Iubind din fire retragerea, era foarte puțin comunicativ. Îi plăcea singurătatea, natura și arta. Urând orice pompă și ceremonie zadarnică, a moștenit însă dela mama sa o sfioasă mândrie, unită uneori cu un respect german pentru legi și forme. Disciplina cea mai absolută a fost principala linie a educației sale și un simț de datorie, care i-a rămas

trebuie să lipsească nicodată. Prințul Ferdinand avea în aceea vreme 24 de ani.

În țară principele moștenitor a căutat să stabilizească legăturile cele mai strânse cu noua sa patrie, participând la toate manifestațiile ei. La 29 Decembrie (10 Ianuarie) 1893 a fost înaintat maior, comandant al batalionului I de vânători și în aceea zi a sărbătorit căsăto-

A. S. Regală Principele Ferdinand, moștenitor al Tronului.

În toată viața, ajutându-i să biruie sentimentele lui personale, nu i-a îngăduit vre-odată să le puie la mijloc între dânsul și ceea ce trebuia să facă. Bland fără egoism, oricine îl cunoștea bine, îl iubia."

Prințul Ferdinand s'a înapoiat în

ria sa cu Prințesa Maria de Marea Britanie, fiica Ducelui de Edinburgh și nepoată a Reginei Victoria. Căsătoria a avut loc tot în vechiul castel dela Sigmaringen. Frumoasa domniță, tânără, în vârstă abea de 17 ani, fiind după mamă

nepoata țarului Alexandru al II-lea, aducea pentru cei preocupați de situația internațională a țării o garanție puternică de liniște, din spre partea Rusiei cu care, după jignirile din 1878, nu se ajunsese la o stare de bună vecinătate.

Nouilor căsătoriți li s'a făcut în țară o primire foarte călduroasă și, la Mitropolie în București, a avut loc o serbare, unde biserica noastră

prilejul nașterii celor două copii din această legătură: prințul Carol (3 Octombrie 1893) și princesa Elisabeta (13 Noiembrie 1894), dar mai ales cu prilejul grelei boli, de care, în 1897, a suferit prințul moștenitor și care amenința să-l răpuie. De bună seamă că știința medicilor n'a fost deajuns spre a-l ridica de pe patul de zăcere, pe cel stors de puteri în frigurile cumplite ale tifosului,

Regatului, creat printr-o luptă biruitoare.

Când la 27 Septembrie 1914, Regele Carol închidea ochii, Principele moștenitor lua în mână sa destinele țării și putea rosti, în mijlocul aplauzelor frenetice, asigurarea că mai presus de orice va fi un bun român.

Suirea pe Tron a Noului Rege era unită cu datoria de a se hotărî în marea luptă ce se ducea, — oricare i-ar fi fost întâile motive, — pentru dreptul națiunilor, de a trăi în Statele Unite libere între hotarele lor naturale.

Simțind românește, Regele Ferdinand I n'a putut decât să urmeze dorinței unui neam întreg și la 14 August 1916 să cheme pe ostași „spre a purta steagurile peste hotarele unde frații așteaptă cu nerăbdare și cu inima plină de nădejdi.”

Întregul război și toate suferințele retragerii în Moldova a frământat „legătura cea mai sfântă și cea mai tare, care poate uni pe Suveran de poporul său iubit, cu care nu are decât un singur gând și un singur țel.” Dănsul știa că „luptam pentru o cauză dreaptă, pentru înfăptuirea unui dor secular... făurind prin spadă și cu sânge întregirea neamului românesc.” Dar toate suferințele au fost răsplătite, când după învingerea puterilor centrale, România a rupt și dânsa pecutul de hârtie care impunea o pace nedreaptă, neratificată de Rege, când una după alta provinciile locuite de români își manifestau dorința liberă de a se uni și alcătui România Mare, și astfel la 1 Ianuarie 1919, din capitala sa liberată, în mijlocul unei țări întregite în hotarele naționale, Regele putea să se îndrepte către soldații săi, către noua armată care să înjgheba din fărâmițele ascunse supraviețuirii dușmanului, cuvinte de liniștită dar adâncă recunoaștere.

RĂZBOIUL CEL MARE

Războiul din 1914 a pus pentru factorii politici o grea problemă de

lată vorbele pe care Regele Ferdinand I le-a spus membrilor Consiliului Dirigent la Cluj: „Am simțit multă emoție când am putut pipăi pulsul acestui popor, și ceea ce mi-a spus el a fost adevărat și frumos și mi-a dovedit lealitatea care a existat în totdeauna în voi, Ardeleni.”

El este alcătuitorul reformei agrare. (După N. Iorga).

Soarta n'a vrut însă ca Regele cel mare și cel bun să se bucure prea multă vreme de împlinirea tuturor năzuințelor poporului. O boală nemiloasă l-a răpus), în clipa când țara avea încă multă nevoie de conducerea lui înțeleaptă.

In zilele dela 15-18 Octombrie 1922 Făuritorul României Mari a câpătat răsplata cea mai mare a

Mica principesă Maria de Marea Britanie, viitoarea Regină a României.

a sfințit unirea dintre cei doi soți. Tot drumul până la vechea casă a Goleștilor, a căror locuință devenise palatul Regal, a fost sămănat cu flori și cu mănunchiuri de flori, au fost primiți tinerii Principi, de fete în alb, la intrarea în clădire. A doua

lui și în sufoarea istovitoare a pneumoniei, ei au trebuit și miile de rugăciuni, ale unui popor bun.

A. S. R. Principesa Maria.

zi, după datinile străbune, 23 de perechi țărănești au fost cununate în fosta biserică domniască Sf. Spiridon, având ca nuni pe înșiși soții princieri.

De câtă dragoste se bucurau principii moștenitori, s'a dovedit și cu conștiință. Dacă însuș bătrânul Rege Carol arătase, nu odată, cât îi stăteau la inimă durerile româ-

nilor, supuși unei stăpâniri străine și că demult gândia, în intimitatea sufletului său, la clipa fericită, când lanțurile ar cădea și străvechea unitate a poporului românesc, s'ar restabili sub sceptrul său de urmaș al celor mai glorioși Voevozi, cu atât mai încălzit de acest ideal trebuia să fie viitorul stăpânitor asupra

Și desigur mulțumirea Suveranului trebuie să fi fost dintre cele mai mari când a fost primit cu entuziasmul sincer, pe care Ardeleni l'au dovedit, la străbaterea ținutului lor de către Ferdinand I și Regina Maria. Perechea Regală a vizitat Ardealul și părțile vecine, până la capătul hotarelor noastre, atingând Oradea-Mare, Careii-Mari, Jiboul, Baia-Mare, Dejul și Bistrița. Populația de limbă străină, scăpată prin armele noastre de suferințele regimului bolșevic, se întrecea cu românii de sânge, în aducerea omagilor de loialitate și exprimarea sentimentelor de iubire. Pretutindeni Regele găsea cuvinte lapidare, pentru a răspunde, și simplitatea blândă cu care le rostia adăugia la marea impresie produsă asupra ascultătorilor.

Respectul față de coroană și devotamentul special față de persoana lui, uniau pentru prima dată popoare care de veacuri trăiesc în Ardeal mai mult în relații de rivalitate decât de prietenie. O prețioasă garanție pentru dezvoltarea fericită a unor provincii, prea mult turburată de întreceri firești dar și de urii meșteșugite. Domnul românesc făcuse această minune.

La Oradea-Mare, la Cluj, la Turda, la Blaj pretutindeni Regele Ferdinand a știut să rostiească cuvinte calde, care să fălmăciască și toată dragostea pe care Suveranul o avea pentru poporul său și legătura temeinică pe care Dănsul a știut s'o stabilizească cu pământul acestei țări.

A. S. R. Principesa Maria.

„Unirea aceasta, făurită prin sânge vărsat pe câmpurile de luptă și prin credință, nu poate să nu fie atât de tare, în cât nici o forță să nu ne mai poată despărți.”

In călătoria Regelui prin țara moștilor, sunt memorabile cuvintele acestea:

„S'au zis odată, aceste versuri triste:

**Munții noștri aur poartă,
Noi cerșim din poartă 'n poartă!
Timpurile acestea au trecut. De acum înainte nimeni nu va mai**

operei înfăptuite de dănsul: a fost încoronat în vechea cetate dela Alba-Iulia, Rege al tuturor românilor, dela Nistru până la Mare, dela Dunăre la Tisa.

Regele își văzuse visul cu ochii: **Stăpânitor puternic peste o țară fericită.**

La mormântul proaspăt deschis, țara întreagă se pleacă smerită și recunoscătoare.

Regele Ferdinand I. și-a dat obșteșcul sfârșit în noaptea de 20 Iulie, la Castelul Peleşor din Sinaia.

Regina Maria.

cerși, ci fiecare va trăi după munca și puterea lui.”

Și Regele Ferdinand s'a străduit, după ce cu vitejia spadei lui a reușit să alcătuiască România mare și liberă, cu mintea lui limpede și înțeleaptă să instărească pe țărani, pe cari îi iubia mai mult între toți:

Rămășițele lui pământești au fost aduse la București și așezate pe catafalac în Palatul dela Cotroceni. În ziua de 24 Iulie trupul neînsuflețit al marelui Rege întovărășit de jalea întregului popor a fost dus la Curtea de Argeș și înmormântat în Mănăstirea de acolo.

ÎNCORONAREA

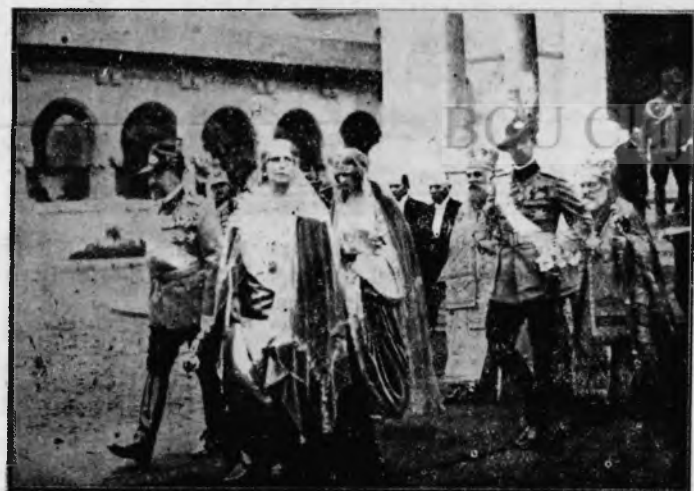
După războiul independenței domnitorul Carol s'a încoronat ca Rege al României la 10 Mai 1881, făurindu-și o coroană de oțel, din tunurile turcești luate în războiul dela 1877.

La 15 Octombrie 1922, după 40 de ani, urmașul Regelui Carol, Ferdinand I, se încoronează, la Alba Iulia, Rege al României Mari, rege al tuturor românilor.

Cu acel prilej Regele Ferdinand a dat o proclamație publicată alături, care va rămânea adânc înscrisă în cartea Neamului Românesc.

D-l M. Phereckyde, Președintele Senatului și D-l G. Orleann, Președintele Camerei, Prezentând Coroanele M. M. L. L. Regale Regele Ferdinand I și Reginei Maria a României

M. S. Regele și Regina la esirea din Catedrală pornind spre Baldachin.

PRIMA REGINĂ A TUTUROR ROMÂNILOR

CAROL I INTEMEETORUL REGATULUI ROMÂN

PROCLAMAȚIE

„Prin grația lui Dumnezeu și voința Națională, am moștenit Coroana României, după glorioasa domnie a Intemeietorului regatului.

„Suindu-mă pe Tron, am rugat Cerul să dea rod muncii ce, fără preget, eram hotărât să inchin inbitei mele Țări, ca bun Român și Rege.

„Pronia cerească a binecuvântat, și prin bărbăția poporului și vitejia ostașilor ne-a dat să lărgim hotarele Regatului și să înfăptuim dorul de veacuri al Neamului nostru.

„Am venit astăzi cu Regina — care ne-a fost tovarășă în credință neclintită la restriște și bucurie, — ca printr'această sărbătoare să consacram în fața Domnului și a scumpului nostru Popor legătura ce ne unește de-a pururea cu dânsul.

„Punând pe Capul Meu, în această străvche cetate a Daciei Romane, Coroana de oțel dela Plevna, pe care noi și glorioase lupte au făcut-o pe veci Coroana României Mari, — Mă inchin cu evlavie memoriei celor cari, în toate vremurile și de pretutendeni, prin credința lor, prin

munca și prin jertfele lor, au asigurat unitatea națională, — și salut cu dragoste pe acei cari au proclamat-o într'un glas și o simțire, dela Tisa până la Nistru și până la Mare.

„In aceste clipe, gândul meu se îndreaptă cu recunoștință către viteza și iubita noastră armată.

„Pentru răsplata trudelor trecutului, rog Cerul ca poporul nostru să culeagă în pace roadele lor binecuvântate și să propășească în liniște, frăție și muncă harnică.

„Cu inima plină de dragoste și credință mărturisesc dorințele sufletului meu:

„Vreau ca țărâtimea, stăpână pe veci pe ogoarele ce le-a dobândit, să le dea toată puterea de rodire în folosul ei și al binelui obștesc.

„Vreau ca muncitorimea, credincioasă patriei, să-și aște soarta tot mai prosperă într'o viață de armonie și de dreptate socială.

„Vreau ca, în hotarele României Mari, toți fiii buni ai țării, fără deosebire de religie și de naționalitate să se folosească de drepturi egale

Elisabeta prima Regină a României.

Coroana de oțel cu care a fost încoronat M. S. Regele Ferdinand I al tuturor Românilor.

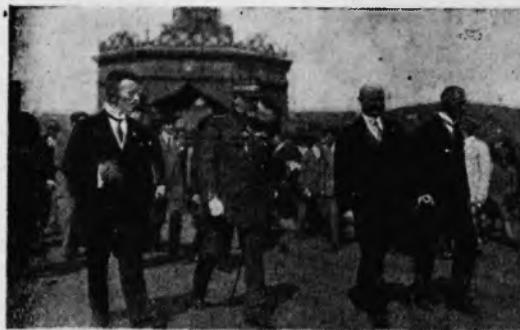
cu ale tuturor Românilor, ca să ajute cu toate puterile Statul, în care Cel-de-Sus a rânduit să trăiască împreună cu noi.

„Vreau ca Români din toate straturile sociale, însuflețiți de năzuința unei depline înfrățiri naționale să se folosească toți de legitima ocrotire a Statului.

„Vreau ca în timpul domniei Mele, printr'o întinsă și înaltă dezvoltare culturală, patria noastră să-și îndeplinească menirea de civilizație ce-i revine în renașterea Orientului european, după atâtea veacuri de cumplite sbuciumări.

„Sunt sigur că, în îndeplinirea marelui noastre datorii, voi avea sprijinul tuturor bunilor fii, ai țării, nedespărțiți în gând și în faptă în jurul tronului.

„Acestei sfinte misiuni, în neclintită unire cu poporul nostru, voi închina toate puterile mele de om și de Rege și asupra ei chem, în această zi solemnă de înălțare sufletească, binecuvântarea celui A-Tot-Puternic...“

Regele Ferdinand la expoziția Zootehnică din Cluj (26 Sept. 1924).

Regele Ferdinand I și Regina Maria

Comemorarea lui Avram Incu. Regele și Regina în mijlocul Moșilor.

Regele și Regina la comemorarea lui Avram Iancu. Serviciul divin pe muntele Găina.

FUNERARIILE REGELUI LA SINAIA

FUNERARIILE REGELUI LA SINAIA.

Regele Ferdinand I. s'a sfârșit în Castelul Peleşor dela Sinaia, în noaptea de 19 spre 20 Iulie, răpus de o boală grea, cancer al rectusului. Vreme de un an și mai bine știința și vigoarea defunctului Rege au luptat împotriva acestei boli fără leac. În cele din urmă omul a fost învins.

1. Castelul Peleşor și cortul în care Regele Ferdinand și-a petrecut ultimile zile. — 2. În gara Sinaia. — 3. Cortegiul dela Peleşor, spre gara Sinaia. — 4. Sicriul purtat pe umeri până la tren. — 5. Cortegiul plecând dela Peleşor. — 6. Ultimul drum prin Sinaia. — 7. Lumea așteptând trenul mortuar la Ploești. — 8. Cortegiul funebru.

REGELE PE CATAFALC

Regele Ferdinand I a murit relativ tânăr. Avea 62 de ani. Pe figura lui se citește par'că îngrijorarea pentru soarta țării, gândul său din urmă când a trecut din lumea aceasta.

Testamentul Regelui Ferdinand I.

În ziua de 21 Iulie a. c. s'a deschis la Sinaia Testamentul Regelui Ferdinand. Acest testament are cuprinsul următor:

Acesta este testamentul meu scris și iscălit de propria mea mână la 2 Iunie 1925 în reședința mea de vară „Sinaia”.

În urma bolii de care cu voia lui Dumnezeu și prin bunele îngrijiri ale medicilor noștri am scăpat cu bine, socotit-am de a mea datorie să mă așez să scriu dispozițiile mele testamentare.

Luând hotărârile din urmă și gândind-mă la sfârșitul vieții Mele, îndreptez către Atot-Puternicul prinosul recunoștinței Mele că mi-a îngăduit să-mi consacru munca poporului român a cărui propășire a fost fără preget și fără încetare scopul vieții mele.

DESĂVĂRȘIREA OPEREI NAȚIONALE

Neuitatul și înțeleptul meu unchiu, Regele Carol I, în lunga și slăvita sa domnie, a întemeiat puternic și sănătos noul Stat al României dezvoltând minunatele însușiri de muncă și de progres ale poporului ei, redeseptând și organizând în glorioasa ei armată, străbunele virtuți ostășești ale neamului ei. Rezemat pe aceste virtuți la rândul meu, am putut desăvârși, opera națională și am aflat în clipele celor mai hotărâtoare împrejurări, credința neclintită și eroismul nefărâmurit al oștii de care mă simt legat în adâncul sufletului.

NEMĂRGINITA IUBIRE DE ȚARĂ A DEFUNCTULUI REGE

A vrut astfel pronia cerească să nu lase fără rod Domnia mea, și a dat dragostei mele de neam cea mai scumpă și sfântă răsplată. Ridic până la ultima suflare ruga mea fierbinte ca să binecuvinteze și în viitor soarta poporului român și să hărăzească inbitului meu fiu, viitorul Rege al României întregite ajutor ceresc, ca la rândul său, să întărească și să sporească moștenirea națională, unind tot mai strâns puterile și însușirile Românilor din toate ținuturile și din toate straturile sociale.

SFATURI PENTRU
MOȘTENITORUL TRONULUI

Cu inimă de părinte îndrum pe Carol să nu înceteze în orice clipă și în orice împrejurare a-și închina toate puterile neamului și Statului, în ale căror slujbe îi este hotărât să trăiască.

Multe și grele sunt grijile domnitorului, în trudă neincetată în serviciul Statului, ele se stăpănesc însă, prin simțul datoriei și al jertfii de sine, iar în fața greutăților binecuvântarea lui Dumnezeu și ajutorul sfinților celor buni, nu vor lipsi, precum nu mi-au lipsit în vremea Domniei mele.

Către acești sfinți imi îndreptez astăzi gândul recunoscător și mulțumesc bunătății divine, care mi-a îngăduit să pot prelua neamșmătorul ajutor pentru sfatul celor credincioși și destoinici.

RECUNOȘTINȚĂ REGINEI MARIA

Dar mai presus de alții recunoștința mea merge către Aceia care mi-a fost tovarășă nedespărțită și sprijin prin stat și credință în toate vremurile și în toate împrejurările.

Dragostea ei de țară și inima de mamă îi vor însufleși puteri noi, pentru a-și urma și în viitor binefăcătoarea ei sollicitudine.

Sunt convins că uniți în iubire frățească, copiii noștri o vor înconjură și vor păstra legăturile scumpe cari au făcut fericirea vieții noastre, precum nu mă îndoiesc că poporul meu va avea pentru scumpa mea soție, și după trecerea mea din viață aceeași dragoste neschimbată.

LEGATELE

Rog a se lăsa ca reședință soției mele, Regina Maria, palatul dela Cotroceni; iar castelul Peleşor dela Sinaia, împreună cu casa pentru oaspeți — (Kavalierhaus) — și dependențele ce sînt de castelul Peleşor — (locuința personalului, garajul și grajdul) — hotărâsc să rămână în folosința soției mele, cât timp va trăi. Regina Maria va dispune după a sa voință de mobilierul din Palatul Cotroceni și din Castelul Peleşor. Intreținerea acestor reședințe este în sarcina moștenitorului meu la Tron. În privința părților convenite copiilor mei hotărâsc:

Fiului meu Principele Moștenitor al României, ca urmaș al meu pe Tron îi las pe lângă partea lui rezervată, toată quotitatea disponibilă și hotărâsc să aibă partea sa de moștenire, întreaga moșie Sinaia-Predeal, împreună cu castelul Peleş și celelalte castele, clădiri și stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru castelul Peleşor; îi mai las casele și clădirile din București cari îi sînt absolut necesare. Totodată el va fi dator să plătească legatele prevăzute pentru binefaceri.

Fiului meu Principele Nicolae al României, îi las moșia Broșteni din valea Bistriței moldovenesti și casele din București din strada Imperială, cu tot locul lor unde se află acum administrația Domeniilor Coroanei.

Fiiței mele, Elisabeta, Regina Greciei, îi las moșia Zorleni din jud. Tulova și un imobil în București.

Fiița mea, Maria, Regina Sârbilor, Croaților și Slovenilor, își va lua partea în efecte și în bani.

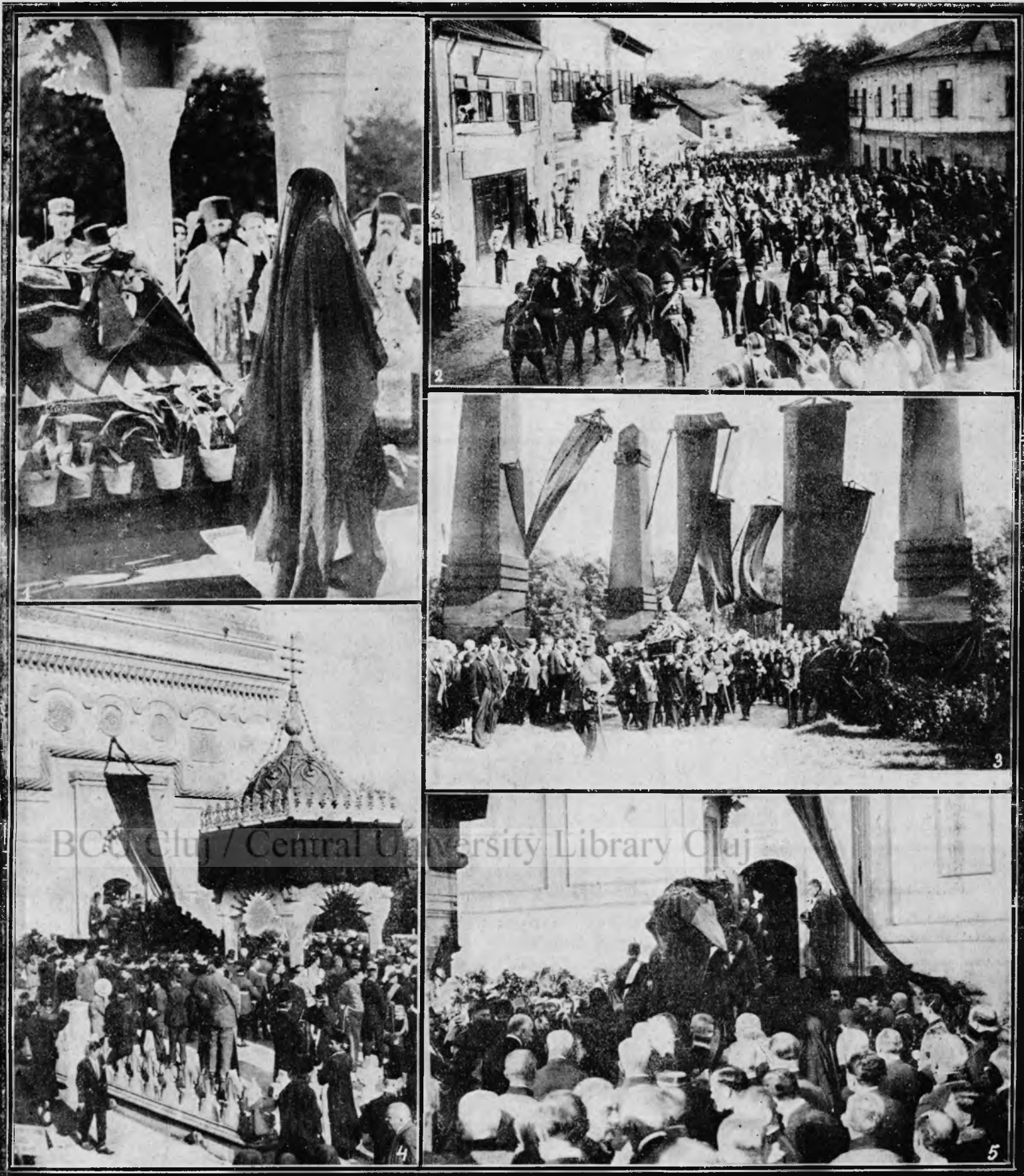
Ultimei mele fiice, Ileana, Princesesa a României îi las moșia Poni din județul Iași și un imobil în București.

Toată averea mea în bani, acțiuni, obligații, fonduri de stat, după plata legatelor, va completa partea testamentară a fiecăruia din copiii mei.

NU POT FACE TO TBINELE CE
AȘ DORI

Imprejurările grele economice de după război și greutățile familiare nu mi-au îngăduit să-mi văd sporind averea mea personală și de aceea cu mare părere de rău nu pot face tot binele ce aș dori. Totuși las în grija fiului meu rămaș la domnie, ca după sfatul ce va lua dela președintele consiliului de miniștri, patriarhul bisericii române, primul președinte al Curții de Casație și ministrul casei mele să distribuie suma de cincizeci de milioane lei

Funerariile Regelui la Curtea de Argeș

LA CURTEA DE ARGES 1. M. S. Regina Maria lângă sicriul Augustului ei soț. — 2. Cortegiul pe sradele Curții de Argeș. 3. Ca aripi negre fâlăie steagurile de doliu deasupra mulțimii îndurerate care înconjoară pe membrii cari duc pe umeri sicriul cu rămășițele pământești ale Regelui Ferdinand. — 4. Momentul înhumării. — 5. În biserica dela Curtea de Argeș.

(sacotind leul după valoarea lui de azi față de aur) — următoarelor instituțiuni:

Fundațiunii universitare Ferdinand I. din Iași.

Orfelinatul agricol Ferdinand de pe moșia regală Zorleni, care va rămâne neatins de această moșie și întreținut de viitorul rege al României.

Academiei Române pentruca venitul să servească la un premiu pe numele Meu, pentru cercetări asupra unor chestiuni economice românești.

Societății geografice române.

Bisericilor naționale ortodoxe și unite, bisericii catolice, bisericii protestante și celei israelite.

Unei instituțiuni de ajutorare pentru ofițeri.

Societății „Astra” din Sibiu și unei societăți de cultură națională din Cernăuți și Chișinău.

O sumă se va împărți pentru săracii din capitalele tuturor județelor, după însemnătatea lor istorică și numărul populației lor.

Distribuirea sumelor de mai sus va fi începută numai după un an dela moartea mea, astfel că toate dobânzile acestor sume să rămână

disponibile. Hotărâsc ca acești bani să fie distribuiți în modul următor:

Intregul personal superior și inferior al Curții regale al Casei și al Administrației Mele va primi:

Cei cu peste zece ani de serviciu lefii pe un an întreg după moartea mea, cum sînt prevăzute în bugetul Meu, salar și spor.

Cei cu 5 până la 10 ani de serviciu lefii fără spor pe un an întreg.

Cei cu 1 până la 5 ani de serviciu lefii fără spor pe jumătate de an.

Cei cu mai puțin de un an lefurile fără spor pe două luni.

Suma ce ar rămâne se va vărsa la fondul de pensuni al Casei regale.

BINECUVÂNTAREA CEREASCĂ
ASUPRA POPORULUI

Închei aceste ultime ale Mele dorințe cu gândul care Mi-a stăpănit toată viața, chemând binecuvântarea cerească asupra scumpului Meu popor și mă închin cu smerenie în fața hotărârilor lui Dumnezeu și izcălesc.

În numele Tatălui și al Fiului și al Sfântului Duh, Amin.

Făcut în Sinaia la 2 Iunie 1925.

FERDINAND

CODICIL

A vroit Domnul să încerce țara și pe mine și pe Regina, cu o mare durere prin renunțarea la Tron a Principelui Carol. Până la sfârșitul vieții nu se va șterge din inima mea jalea care m'a cuprins când m'am văzut silit să iau act de această hotărâre a primului meu născut, constatând că din nenorocire această măsură se impunea de interesele Statului și ale Coroanei, cari în orice împrejurare am înțeles să mă stăpânească.

Schimbarea astfel făcută în moștenirea Tronului și în familia regală prin noua situație a fiului Meu Carol, mă obligă să aduc următoarele modificări și adaus la testamentul Meu sus scris.

Anulez dispoziția mea cuprinsă în acest testament prin care lăsam fiului meu Carol, toată quotitatea disponibilă și hotărârea de a cuprinde în partea sa de moștenire întreaga moșie Sinaia-Predeal împreună cu castelul Peleş și celelalte castele, clădiri și stabilimente cu sarcinile prevăzute în acest testament pentru castelul Peleşor, precum anulez și legatele caselor și clădirilor din București cari sînt absolut necesare.

Hotărâsc ca toată această quotitate disponibilă, atât imobile cât și mobilele de pe Valea Prahovei, cu sarcinile prevăzute ca și cele din București cari sînt absolut necesare viitorului rege să revie urmașului meu la Tronul României din familia mea, iar în timpul minorității sale să se bucure de folosința lor iubita mea soție Regina Maria.

Vroesc ca partea rezervată ce se cuvine fiului meu Carol, s'o primească în bani și efecte.

Luând aceste noi dispoziții, potrivit dorinței, ce totdeauna am avut de a spori mijloacele noului Rege al României, rog Cerul ca să ajute pe iubitul Meu fiu Carol, în noua viață ce singur și împotriva voinței noastre și-a ales-o și să facă urmările acestei alegeri cât mai ușoare pentru el și pentru țară.

Făcut la București în 11 Ianuarie 1927, scris și iscălit cu propria mea mână.

FERDINAND

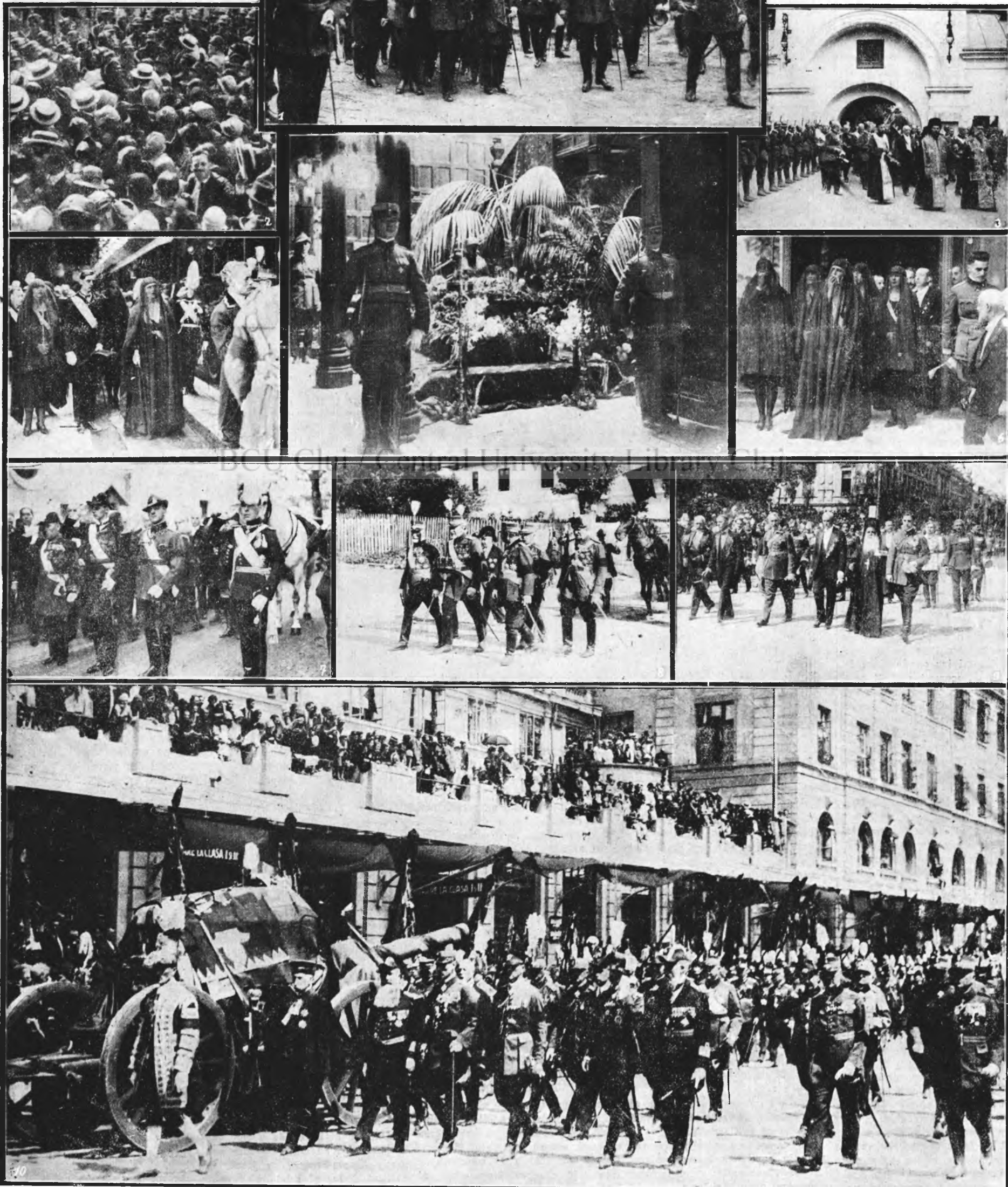
FUNERARIILE REGELUI LA BUCUREȘTI

Poporul a voit să vadă pentru ultima oră pe marele și viteazul Rege al tuturor românilor. În ziua de 22 Iulie trupul neînsuflit al Regelui Ferdinand I a fost adus cu un tren special dela Sinaia la Cotroceni și așezat aci pe catafalc.

O mulțime, imensă zeci și sute de mii de oameni s'au perândat prin

fața rămășițelor pământești ale marelui Domnitor. Nici când un suveran n'a fost mai jelit, nici când sentimentele unei țări n'au fost mai unitare. Ostașii pe cari i-a condus în răboiu,

sățenii pe cari i-a împrăștiat, intelectualii cari au înțeles că România a pierdut un Rege înțelept, cu toții au venit în fața catafalcului să lase să picure lacrima fierbinte de recunoștință pentru acela care și-a închinat viața și a jertfit toate sentimentele Sale personale pe altarul Patriei.

1. Sicriul cu rămășițele pământești ale Regelui Ferdinand aduse pe umeri de ofițeri superiori la sosirea în halta Cotroceni. — 2. Mulțimea vrea să vadă pentru ultima dată pe defunctul Rege. — 3. Plecarea cortegiului dela Cotroceni. — 4. În gara de Nord. 5. Catafalcul la Cotroceni. — 6. Reginele plâng. — 7. În urma carului, dela stânga la dreapta Prințul Wilhelm Friederich, fratele mai mare al defunctului Rege, Prințul Nicolae al României, Regele Alexandru al Jugoslaviei, Prințul Hohenlohe. — 8. Generalul Presan purtând Coroana de oțel. — 9. Cavalerii ordinului Mihai Viteazul în cortegiul funebru. — 10. Cortegiul prin București spre gara de Nord.